

Economisch dashboard installatiebranche - vierde kwartaal 2020

Economisch	Bouw	Installatiebranche
Hypotheekrente, > 10 jaar rentevast Stand: 2,04% Ontwikkeling: ▼	Vergunningen woningbouw Stand: 38.297 Ontwikkeling: ▼	Resultaatverwachting 91% verwacht winst Ontwikkeling: ▲
Aantal verhuisde personen Stand: 566.213 Ontwikkeling: ▲	Vergunningverlening utiliteitsbouw Stand: € 4.208 mln Ontwikkeling: ▲	Prijsniveau t.o.v. vorig kwartaal -11% hanteert hogere prijzen Ontwikkeling: ▼
Grondstofprijs van koper Stand: € 5.578 Ontwikkeling: ▲	Aantal faillissementen Stand: 95 Ontwikkeling: ▲	Scoringspercentage offertes Stand: 48% Ontwikkeling: ▲
Consumentenvertrouwen Stand: -26 Ontwikkeling: ■	Loonindex Stand: 118,7 Ontwikkeling: ▼	Orderportefeuille Stand: 10,5 maanden Ontwikkeling: ▲
Producentenvertrouwen Stand: -5,6 Ontwikkeling: ▲	Materiaalindex Stand: 170,9 Ontwikkeling: ■	

Toelichting ►

Toelichting Economisch dashboard installatiebranche Q4 2020

Het coronavaccin in aantocht

Ondanks dat er sinds de tweede coronagolf weer contactbeperkende maatregelen noodzakelijk zijn, lijkt de economische impact vele malen kleiner ten opzichte van de eerste coronagolf. Het bedrijfsleven is in meerdere mate gewend om de bedrijvigheid voort te zetten tezamen met contactbeperkende maatregelen en de aanwezigheid van het virus. In de bouw- en technieksector is dit mede te danken aan het protocol 'Samen veilig doorwerken'. Deze ontwikkeling is ook terug te zien in het producentenvertrouwen, dat geen gigantische dip liet zien zoals bij de eerste coronagolf het geval was. Het BBP is volgens het CBS in het derde kwartaal met 2,5 procent gedaald ten opzichte van het jaar ervoor, een minder sterke daling dan werd verwacht. Toch is het, wanneer we kijken naar de economische impact op de langere termijn, van groot belang dat er zo snel mogelijk een vaccin beschikbaar is. Buffers drogen op, investeringen dalen en de overheidssteun zal niet voor eeuwig hulp (kunnen) bieden.

Begin november leken de geruchten over een werkend vaccin werkelijkheid te worden. Verschillende instituten hebben inmiddels een werkend coronavaccin ontwikkeld, waarvan Nederland diverse vaccins heeft ingekocht. Deze zijn naar verwachting allemaal in het eerste kwartaal van 2021 beschikbaar. Er moet wel een kanttekening worden geplaatst bij de verspreiding van het vaccin, de beschikbare vaccins worden in eerste instantie toegekend aan ouderen, kwetsbaren en zorgpersoneel. Ouderen en kwetsbaren zorgen doorgaans voor minder reisbewegingen en de bevolkingsgroep die de grootste reisbewegingen veroorzaakt, wordt waarschijnlijk het laatst gevaccineerd. Daarnaast vergt een volledige heropening van de economie een inentingsgraad van 70% van de bevolking. Het is hierom noodzakelijk om voldoende vaccins beschikbaar te hebben én dat voldoende mensen zich willen laten inenten om de gehele aanbodkant van de economie veilig te kunnen heropenen. Het aanbieden van sneltesten zou wel kunnen zorgen voor een gedeeltelijke heropening van de economie, al is dit een tijdelijke oplossing.

Blijft de woningmarkt buiten schot?

Het consumentenvertrouwen is, ondanks de lichte stijging over november, nog steeds behoorlijk negatief. Wel liet de

deelindicator 'het is een goede tijd voor het doen van grote aankopen' in november een stijging zien. Deze trend is ook te zien in de stijging van de houding en verwachting van consumenten over de bereidheid om investeringen te doen in het onderhoud van de woning. Deze indicator is namelijk met vier procentpunten gestegen in november ten opzichte van oktober. Tezamen met de lage rente zou dit kunnen resulteren in een toename van verduurzamingsinvesteringen of onderhoud aan de woningen.

Op de kortere termijn zal de woningmarkt hoogstwaarschijnlijk niet worden geraakt en het is vanwege de grote krapte nog maar de vraag of dat op de middellange termijn wel het geval is. Het toegenomen aantal transacties van bestaande woningen de afgelopen maanden zal de komende tijd meer onderhouds- en renovatiewerkzaamheden opleveren. Grotere renovaties van bijvoorbeeld een keuken en verduurzaming, waarin installatie vrijwel altijd een rol heeft, worden vaak in de eerste anderhalf jaar na de betrekking van een woning uitgevoerd. Ook het aantal verkochte nieuwbouwwoningen laat in oktober een hoger aantal zien dan het langjarig gemiddelde. De werkloosheid is in oktober gedaald ten opzichte van de maand daarvoor, waarmee er op het moment nog 4,3% van de werkzame beroepsbevolking werkloos is. Dit zijn nog wel 83.000 werklozen meer dan een jaar geleden. Wellicht zal de verwachte werkloosheid in het tweedegolfscenario van het CPB lager uitvallen nu het vaccin binnen handbereik lijkt te zijn. Toch zal, door het aantal aangekondigde reorganisaties en de nog steeds deels afgesloten economie, op de langere termijn de werkloosheid oplopen. Wanneer dit scenario werkelijkheid wordt, en hiermee ook de primaire doelgroep voor de koopwoningmarkt geraakt wordt, zal de besteding door consumenten beperkt worden. Een lagere arbeidsdeelname zal ook de uitbreidingsbehoefte van bedrijven kunnen beperken.

Een mogelijk corona-effect op de vergunningverlening is nog niet zichtbaar. Aan de krapte op de woningmarkt, hoge huizenprijzen en relatief lage werkloosheid lijkt het dan ook realiteit te worden dat de woningmarkt op de kortere termijn buiten schot blijft. Daarnaast blijft ook de hypotheekrente laag, wat ervoor zorgt dat ook de prijzen blijven stijgen. De prijzen van bestaande koopwoningen zijn in oktober dan ook

met 9,1% gestegen ten opzichte van het jaar ervoor, wederom een recordstijging.

Stemming in de bouw

De bouwproductie voor installatiebedrijven was in september weer positief gestemd en steeg met 1,7% ten opzichte van vorig jaar. Ook uit de cijfers van het conjunctuuronderzoek kwam naar voren dat men een stuk positiever is gestemd over de omzetverwachting over het vierde kwartaal. 31% van de ondervraagden geeft aan dat de omzetverwachting over het vierde kwartaal van 2020 waarschijnlijk op meer dan 5% winst uitkomt. Het gedeelte ondervraagden dat negatief is over de omzetverwachting is aanzienlijk kleiner dan in het tweede en derde kwartaal. Men verwacht dat zowel het aantal monteurs in loondienst als aantal inleners zal gaan stijgen. Deze ontwikkeling is ook terug te zien in de conjunctuurenquête over het vierde kwartaal van het CBS, waarbij het saldo van de personeelssterkte voor de komende maanden, na een aantal negatief gestemde kwartalen, weer positief gestemd is.

Vergunningverlening utiliteitsnieuwbouw groeit in het derde kwartaal

Een opvallende ontwikkeling is het aantal verleende vergunningen voor de utiliteitsnieuwbouw in het derde kwartaal. Vooral in Oost-Nederland (Overijssel, Flevoland en Gelderland) is dit toegenomen. In Zuid-Nederland (Noord-Brabant en Limburg) is dit juist fors afgenomen. Per saldo blijft de vergunningverlening van utiliteitsnieuwbouw op peil. Wanneer er wordt gekeken naar het 12-maandsgemiddelde is er een stijgende trend zichtbaar. De overige vergunningen namen juist iets af in het derde kwartaal van 2020. Naar verwachting zal de vergunningverlening van nieuwbouw in het vierde kwartaal van 2020 iets afnemen, aangezien de economie hard is geraakt. Door de steeds hogere duurzaamheidseisen zal het gat tussen investeringen in onderhoud en renovatie en nieuwbouw naar verwachting op termijn een tegengestelde ontwikkeling laten zien.

Overzicht Economische dashboards